

RETTENS DOM (Anden Udvidede Afdeling)

11. marts 1999 *

I sag T-136/94,

Eurofer ASBL, en luxembourgsk organisation med hjemsted 17-25, Avenue de la Liberté, Luxembourg, ved advokat Norbert Koch, Bruxelles,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, først ved Julian Currall og Norbert Lorenz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, og Géraud de Bergues, der er udstationeret som national ekspert ved Kommissionen, derefter ved generaldirektør Jean-Louis Dewost, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Julian Currall og Guy Charrier, der er udstationeret som national ekspert ved Kommissionen, som befuldmægtigede, bistået af advokat Heinz-Joachim Freund, Frankfurt, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagnercentret, Kirchberg,

sagsøgt,

* Processprog: tysk.

angående en hovedpåstand om annullation af artikel 2 og 3 i Kommissionens beslutning 94/215/EKSF af 16. februar 1994 om en procedure i henhold til EKSF-traktatens artikel 65 vedrørende aftaler og forskellige former for samordnet praksis mellem europæiske producenter af stålbjælker (EFT L 116, s. 1),

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Anden Udvidede Afdeling)

sammensat af den fungerende afdelingsformand, C.W. Bellamy, og dommerne A. Potocki og J. Pirrung,

justitssekretær: fuldmægtig J. Palacio González,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 23., 24., 25., 26. og 27. marts 1998,

afsagt følgende

Dom¹

Sagens faktiske omstændigheder

A — Indledende bemærkninger

- ¹ Nærværende sag vedrører en påstand om annullation af Kommissionens beslutning 94/215/EKSF af 16. februar 1994 om en procedure i henhold til EKSF-traktatens artikel 65 vedrørende aftaler og forskellige former for samordnet praksis mellem europæiske producenter af stålbjælker (EFT L 116, s. 1, herefter »beslutningen«), hvorved den fastslog, at 17 europæiske stålvirksomheder og sagsøgeren i strid med EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1, havde deltaget i en række aftaler, vedtagelser og former for samordnet praksis vedrørende fastsættelse af priser, opdeling af markeder og udveksling af fortrolige oplysninger om Fællesskabets marked for stålbjælker, og pålagde 14 virksomheder inden for denne sektor bøder for de mellem den 1. juli 1988 og den 31. december 1990 begåede overtrædelser.

¹ — Der gengives kun de præmisser i nærværende dom, som Retten finder det hensigtsmæssigt at offentliggøre. De faktiske omstændigheder og de relevante retsregler i nærværende sag er gengivet i Rettens dom af 11.3.1999, sag T-141/94, Thyssen mod Kommissionen, Sml. II, s. 347.

- 2 Det fremgår af beslutningens betragtning 12, litra b), at sagsøgeren er Foreningen af Europæiske Stålproducenter. De fleste af foreningens medlemmer er organisationer af virksomheder, men den har også individuelle virksomheder som medlemmer (f.eks. British Steel). Artikel 2 i foreningens vedtægter lyder som følger:

»Eurofer's mål er, under hensyntagen til artikel 2 og 3 i traktaten om oprettelse af EKSF:

- samarbejdet mellem de nationale organisationer og mellem virksomhederne i den europæiske jern- og stålindustri
- varetagelse af dens medlemmers fælles interesser over for tredjemænd, navnlig over for Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber og andre internationale organisationer, hvis virksomhed berører jern og stålindustrien.

Eurofer's medlemmer vil nå disse mål ved

- oprettelse af konsultationsordninger med henblik på at fremme en harmonisering af investeringsbeslutningerne og en rationalisering af produktionen under overholdelse af de mål, det omhandles i artikel 46 i traktaten om oprettelse af EKSF
- udveksling af oplysninger om alle spørgsmål af fælles interesse, navnlig produktionen, markedet og beskæftigelsen

[...]«

[...]

D — *Beslutningen*

- 18 Beslutningen blev modtaget af sagsøgeren den 3. marts 1994, ledsaget af en skrivelse fra Van Miert af 28. februar 1994. Beslutningens artikel 1, 2 og 3 har følgende indhold:

»*Artikel 1*

Følgende virksomheder har, i den udstrækning der er beskrevet i denne beslutning, deltaget i de under deres respektive navne anførte former for praksis, der har hindret, begrænset eller fordrejet den normale konkurrence på det fælles marked

[...]

[...]

Artikel 2

Eurofer har overtrådt EKSF-traktatens artikel 65 ved at organisere en udveksling af fortrolige oplysninger i forbindelse med de i artikel 1 nævnte overtrædelser begået af Eurofer's medlemmer.

Artikel 3

De i artikel 1 og 2 nævnte virksomheder og virksomhedsorganisationer bringer omgående de i samme artikler omhandlede overtrædelser til ophør, såfremt de ikke allerede har gjort det. Med henblik herpå undlader de pågældende virksomheder og virksomhedsorganisationer at gentage eller fortsætte nogen af de handlinger eller den adfærd, der er angivet i henholdsvis artikel 1 og artikel 2, eller at træffe foranstaltninger med tilsvarende virkning.«

- 19 For de i artikel 1 angivne overtrædelser, som fandt sted efter den 30. juni 1988 (31.12.1989² for Aristrain's og Ensidesa's vedkommende), pålægges 14 virksomheder bøder i henhold til beslutningens artikel 4. Sagsøgeren er anført blandt beslutningens adressater, som er angivet i artikel 6.

[...]

2 — Denne dato angives i den franske og spanske version af beslutningen. Den tyske og engelske version angiver datoen 31.12.1988.

Påstanden, om annullation af beslutningens artikel 2

[...]

C — Spørgsmålet om der foreligger en vedtagelse fra sagsøgeren

Sammendrag af sagsøgerens argumentation

- 106 Sagsøgeren gør gældende, at organisationen ikke har truffet en vedtagelse i traktatens artikel 65, stk. 1's forstand om en udveksling af oplysninger og heller ikke rettet en henstilling herom til de pågældende virksomheder.
- 107 Vedtagelser i den nævnte artikels forstand træffes af de kompetente organer, og når de træffes af en organisation, forudsætter dette, at denne i henhold til sine vedtægter har til opgave at samordne sine medlemmers aktiviteter (Domstolens dom af 27.1.1987, sag 45/85, Verband der Sachversicherer mod Kommissionen, Sml. s. 405, præmis 31). Sådanne vedtagelser skal endvidere være bindende for organisationens medlemmer (Domstolens dom af 29.10.1980, forenede sager 209/78-215/78 og 218/78, Van Landewyck mod Kommissionen, Sml. s. 3125, præmis 88, 89 og 91, og dommen i sagen Verband der Sachversicherer mod Kommissionen, præmis 30) eller skal i det mindste være blevet efterlevet af disse (dommen i sagen Van Landewyck m.fl. mod Kommissionen). De faktiske handlinger, der er udført af den pågældende organisation, af dens afdelinger eller dens tilknyttede organer, kan ikke sidestilles med en vedtagelse inden for en organisation, hvis disse handlinger ikke har bindende virkning for dens medlemmer. Man ville herved forvandle forbuddet mod karteller til et forbud mod at give henstillinger.

- 108 I den foreliggende sag forklares det ikke i beslutningen, hvorledes sagsøgeren har kunnet træffe en organisationsvedtagelse, der er i overensstemmelse med disse kriterier. Således er sagsøgerens faktiske adfærd blevet betragtet som et blot indicium for, at der foreligger en vedtagelse af denne art (beslutningens betragtning 281). I øvrigt er de omstændigheder, som Kommissionen har taget i betragtning — nemlig at der forelå oversigter, som blev udsendt, den omstændighed, at informationsudvekslingen er en opgave, der følger af sagsøgerens vedtægter, og nødvendigheden af et samtykke fra organisationens medlemmer, for at den kunne handle (jf. beslutningens betragtning 143, 144 og 281) — utilstrækkelige til at godtgøre, at der foreligger en sådan vedtagelse.

Rettens bemærkninger

- 109 Det skal indledningsvis bemærkes, at det anføres i beslutningens artikel 2 og i dens betragtning 317, 279 og 281, at sagsøgeren gennemførte den omtvistede informationsudveksling på grundlag af en vedtagelse, som sagsøgeren havde truffet, og at den dermed har tilsidesat traktatens artikel 65, stk. 1. Kommissionen anser følgelig sagsøgeren for at være den, der har begået denne overtrædelse.
- 110 Det skal endvidere præciseres, at sagsøgeren, hvis medlemmer for flertallets vedkommende er nationale organisationer af europæiske stålvirksomheder (jf. præmis 2 ovenfor), er en »organisation af virksomheder« i traktatens artikel 65's forstand. Når henses til denne bestemmelses formål, må begrebet organisation af virksomheder nemlig fortolkes således, at det også i givet fald omfatter enheder, der består af organisationer af virksomheder, således som Kommissionen har fastslået i beslutningens betragtning 280.
- 111 For så vidt angår spørgsmålet, om sagsøgeren har truffet en vedtagelse i traktatens artikel 65, stk. 1's forstand, skal det først bemærkes, at sagsøgerens mål bl.a. omfatter samarbejdet »mellem virksomhederne i den europæiske jern- og stålindustri« (artikel 2, stk. 1, første led, i sagsøgerens vedtægter), og at sagsøgeren skal nå disse mål bl.a. ved hjælp af »udveksling af oplysninger om alle

problemer af fælles interesse, navnlig produktionen, markedet og beskæftigelsen« (artikel 2, stk. 2, andet led, i sagsøgerens vedtægter).

- 112 Det er for det andet ubestridt, at sagsøgeren selv har varetaget indsamlingen, opstillingen og udsendelsen af de i sagen omhandlede statistiske oplysninger. I sin skrivelse af 30. juli 1990 til Poutrelles-udvalgets formand og sekretariat, som citeres i beslutningens betragtning 44, har sagsøgeren i øvrigt for så vidt angår udvekslingen af individuelle oplysninger udtrykkeligt sondret mellem organisationens egen virksomhed (»[vi] besluttede [...] at indstille enhver udsendelse af materiale, der indeholder individuelle tal«) og de tilsvarende aktiviteter inden for Poutrelles-udvalget (»vi anmoder Dem om at indstille tilsvarende aktiviteter inden for rammerne af Deres udvalg«).
- 113 Det må for det tredje antages, at sagsøgerens personale ikke havde kunnet gennemføre den omtvistede informationsudveksling uden tilladelse fra de herfor kompetente organer eller i hvert fald et udtrykkeligt eller stiltiende samtykke fra medlemmerne.
- 114 Det er for det fjerde ubestridt, at de virksomheder, der deltog i den omtvistede udveksling, navnlig ved at meddele deres individuelle tal, enten var medlemmer af sagsøgeren selv eller af en organisation, der var medlem af denne (jf. beslutningens betragtning 281).
- 115 På baggrund af disse omstændigheder finder Retten, at Kommissionen med føje kunne konkludere i beslutningens betragtning 281 og 282, at den omtvistede udveksling af oplysninger ikke kunne være blevet gennemført uden en udtrykkelig eller stiltiende vedtagelse fra sagsøgeren om gennemførelsen og ledelsen af denne udveksling.

- 116 Vedrørende sagsøgerens argument om, at en vedtagelse i traktatens artikel 65, stk. 1's forstand skal være bindende for organisationens medlemmer, er det tilstrækkeligt at bemærke, at en retsakt kan betegnes som en vedtagelse inden for en organisation af virksomheder, uden at den nødvendigvis er bindende for medlemmerne, i hvert fald når de medlemmer, der berøres af denne vedtagelse, efterlever den (jf. analogt Domstolens dom af 8.11.1983, forenede sager 96/82-102/82, 104/82, 105/82, 108/82 og 110/82, IAZ mod Kommissionen, Sml. s. 3369, præmis 20, og de tidligere nævnte domme i sagerne Landewyck mod Kommissionen, præmis 88 og 89, og Verband der Sachversicherer mod Kommissionen, præmis 29-32). At dette var tilfældet i nærværende sag, er i tilstrækkeligt omfang bevist ved den omstændighed, at virksomhederne kontinuerligt tilsendte sagsøgeren deres tal og uden at gøre indsigelse modtog de oversigter, som denne havde udarbejdet på grundlag af alle de fremsendte oplysninger. Det fremgår af disse omstændigheder, at sagsøgeren i det mindste henstillede til alle de berørte virksomheder at gennemføre informationsudvekslingen, og at virksomhederne fulgte denne henstilling.
- 117 Selv om det antages, at sagsøgerens aktiviteter blev iværksat i henhold til en udtrykkelig eller stiltiende aftale mellem dens medlemmer om at pålægge den at indsamle og udsende de omtvistede statistiske oplysninger, uden at der blev truffet nogen formel vedtagelse af sagsøgerens organer, må en sådan aftale betegnes som en vedtagelse inden for en organisation af virksomheder i traktatens artikel 65, stk. 1's forstand, eftersom den pågældende aftale nødvendigvis blev indgået som led i aktiviteterne inden for organisationen, som selv er ansvarlig for indsamlingen og udsendelsen af de omtvistede oplysninger, således som det foreskrives i dens vedtægter.
- 118 Under disse omstændigheder kunne Kommissionen med rette lægge til grund, at der forelå en vedtagelse fra en organisation af virksomheder, som pådrog sagsøgeren ansvar.
- 119 Det skal endvidere bemærkes, at beslutningens betragtninger har sat sagsøgeren i stand til at forsvare sine rettigheder og gjort det muligt for Retten at udøve sin kontrol, og at de følgelig udgør en tilstrækkelig begrundelse.

- 120 Argumenterne om, at der ikke foreligger en vedtagelse fra sagsøgeren, må følgelig forkastes i det hele.

D — Udelukkelsen af organisationer fra kredsen af adressater for forbuddet i traktatens artikel 65

Sammendrag af sagsøgerens argumentation

- 121 Sagsøgeren har gjort gældende, at selv om der i nærværende sag foreligger en vedtagelse inden for en organisation af virksomheder, kan en sådan organisation ikke som sådan overtræde forbuddet i traktatens artikel 65 i modsætning til organisationens medlemsvirksomheder.
- 122 Denne opfattelse er for det første i overensstemmelse med bestemmelserne i traktatens artikel 65, stk. 4 (aftaler eller vedtagelser er ugyldige) og stk. 5 (mulighed for at fastsætte bøder og dagbøder), som alene vedrører virksomhederne.
- 123 For det andet har kun virksomhederne — som selvstændigt handlende økonomiske enheder — den handlefrihed, som traktatens artikel 65 beskytter. De konkurrencebegrænsende virkninger, som en vedtagelse inden for en organisation, der er truffet i overensstemmelse med de gældende vedtægter, kan tænkes at medføre, berører følgelig kun organisationens medlemsvirksomheder, i det omfang de er bundet af denne vedtagelse. I denne situation er den pågældende vedtagelse udtryk for en enighed mellem mindst to virksomheder, hvilket er en nødvendig betingelse for anvendelsen af traktatens artikel 65. Sagsøgerens vedtægter tillægger imidlertid ikke dennes organer nogen beføjelse til i form af en vedtagelse af regulere de europæiske stålproducenters adfærd på markedet. I øvrigt er de fleste af sagsøgerens medlemmer selv organisationer af virksomheder, og de virksomheder, der er medlemmer af disse, er ikke bundet af sagsøgerens

vedtagelser. Det er uden betydning, om den pågældende vedtagelse binder organisationen selv.

- 124 For det tredje er det sagsøgerens opfattelse, at kun virksomhederne kan opfylde kartelforbuddets subjektive betingelser.
- 125 Den omstændighed, at det nævnte forbud ikke kan overtrædes af en organisation, bekræftes endelig af bestemmelserne om tilladelser (traktatens artikel 65, stk. 2), der sammen med det nævnte forbud udgør et hele (jf. traktatens artikel 65, stk. 4, andet afsnit, og vedrørende EØF-traktaten Domstolens dom af 6.4.1962, sag 13/61, Bosch mod Van Rijn, Sml. 1954-1964, s. 293, org. ref.: Rec. s. 89). En sådan tilladelse kan imidlertid kun rettes til virksomhederne, således som det fremgår af udtrykket »de pågældende virksomheder« i traktatens artikel 65, stk. 2, litra c), og af den omstændighed, at en eventuel tilladelse vedrører virksomhedernes adfærd på markedet (specialisering, aftaler om fælles indkøb eller salg).
- 126 Sagsøgeren finder, at organisationens opfattelse ikke modsiges af traktatens artikel 48, som i det væsentlige er deklatorisk og ikke selv opstiller noget forbud, og heller ikke af Domstolens praksis. Vedrørende det sidste punkt har sagsøgeren navnlig gjort gældende, at Domstolens dom af 19. marts 1964 (sag 67/63, Sorema mod Den Høje Myndighed, Sml. 1954-1964, s. 469, org. ref.: Rec. s. 293, på s. 317) vedrører en anden situation end den, der foreligger i denne sag.

Rettens bemærkninger

- 127 Traktatens artikel 65, stk. 1, forbyder »alle aftaler mellem virksomheder, alle vedtagelser inden for virksomheders organisationer og alle former for samordnet

praksis, som har til formål direkte eller indirekte at hindre, begrænse eller fordreje den normale konkurrence på det fælles marked«.

128 Traktatens artikel 65, stk. 4, bestemmer:

»Aftaler eller vedtagelser, der er forbudt i medfør af denne artikels stk. 1, er uden videre ugyldige og kan ikke påberåbes ved nogen domstol i medlemsstaterne.

Under forbehold af adgang til at indbringe søgsmål for Domstolen har alene Kommissionen kompetence til at udtale sig om overensstemmelsen mellem de nævnte aftaler og vedtagelser og bestemmelserne i denne artikel.«

129 Det bestemmes i traktatens artikel 65, stk. 5, at »virksomheder, som har indgået en aftale, der uden videre er ugyldig, eller som [...] har anvendt eller forsøgt at anvende en sådan ugyldig aftale eller vedtagelse [...] eller som anvender fremgangsmåder, der strider mod bestemmelserne i stk. 1 [...] af Kommissionen [kan] ikendes bøder eller tvangsbøder [...]«.

130 Selv om det faktisk fremgår af traktatens artikel 65, stk. 5, at en virksomhedsorganisation ikke kan pålægges en bøde eller tvangsbøde, er der efter ordlyden af artikel 65, stk. 1, intet grundlag for den antagelse, at en organisation, der har truffet en vedtagelse om at hindre, begrænse eller fordreje den normale konkurrence, ikke selv er omfattet af det forbud, der fastslås i denne bestemmelse.

131 Denne fortolkning bekræftes såvel af bestemmelsen i traktatens artikel 65, stk. 4, som også henviser til sådanne vedtagelser, som af den nævnte dom i sagen Sorema mod Den Høje Myndighed, hvori Domstolen fastslog, at traktatens artikel 65,

stk. 1, ligeledes finder anvendelse på organisationer af virksomheder i det omfang, deres egen aktivitet eller den, der udøves af de virksomheder, som er tilsluttet, tilsigter at fremkalde de virkninger, som artikel 65 omhandler (org. ref.: Rec., på s. 317). Denne konstatering bekræftes ifølge Domstolen også af traktatens artikel 48, hvorefter organisationerne kan udøve enhver virksomhed, der ikke strider mod traktatens bestemmelser.

- 132 I modsætning til hvad sagsøgeren gør gældende, fremgår det endvidere af dommen i sagen Sorema mod Den Høje Myndighed, at en organisation af virksomheder i traktatens artikel 65, stk. 1's forstand kan være adressat for en beslutning i henhold til traktatens artikel 65, stk. 2, hvorved der gives tilladelse til en aftale (jf. org. ref.: Rec., på s. 317-322).
- 133 Sagsøgerens argument om, at en organisation af virksomheder i traktatens artikel 65, stk. 1's forstand ikke kan overtræde det forbud, der er fastsat i denne bestemmelse, må følgelig forkastes.

E — Kommissionens beføjelse til at træffe en beslutning, der fastslår, at der foreligger en overtrædelse, som kan tilregnes sagsøgeren

Sammendrag af sagsøgerens argumentation

- 134 Sagsøgeren finder, at traktatens artikel 65 ikke bemyndiger Kommissionen til at træffe en beslutning, der fastslår, at der foreligger en overtrædelse, som kan tilregnes sagsøgeren. En sådan beføjelse har navnlig hverken hjemmel i artikel 65, stk. 4, eller i stk. 5.

- 135 Traktatens artikel 65, stk. 4, vedrører alene Kommissionens kompetence til at fastslå overtrædelser, når der opstår et bispørgsmål herom under sager, der verserer for medlemsstaternes retsinstanser. Derimod indfører bestemmelsen ikke nogen generel kompetence for denne institution til at træffe beslutninger vedrørende sådanne konstateringer. De retsvirkninger, der angives i denne bestemmelse, nemlig at konkurrencebegrænsende aftaler og vedtagelser er ugyldige og ikke kan påberåbes for Domstolene, vedrører ikke organisationerne, men alene parterne i sådanne aftaler eller vedtagelser, dvs. virksomhederne.
- 136 Traktatens artikel 65, stk. 5, giver kun Kommissionen beføjelse til at fastsætte bøder og tvangsbøder. Den tillader ikke Kommissionen at træffe beslutninger, hvorved der fastslås overtrædelser af denne artikels stk. 1. Den nævnte beføjelse omfatter naturligvis beføjelsen til at give pålæg om ophør eller undladelse og i forbindelse med et sådant pålæg beføjelse til indirekte at fastslå den pågældende overtrædelse. Den nævnte beføjelse foreligger imidlertid kun over for virksomheder i traktatens artikel 80's forstand.

Retten's bemærkninger

- 137 Det fremgår af traktatens artikel 65, stk. 4, andet afsnit, at under forbehold af adgang til at indbringe søgsmål for Domstolen har alene Kommissionen kompetence til at udtale sig om overensstemmelsen mellem bestemmelserne i traktatens artikel 65, stk. 1, og de aftaler og vedtagelser inden for virksomheders organisationer, der omhandles i den nævnte bestemmelse.
- 138 Retten finder, at traktatens artikel 65, stk. 4, ikke kan fortolkes således, at den kun kan anvendes i forbindelse med et bispørgsmål, der opstår under sagens gang ved en national ret, således som sagsøgeren hævder. Heraf følger, at denne bestemmelse i den foreliggende sag udgør en tilstrækkelig hjemmel for konstateringen af den overtrædelse, der er nævnt i beslutningens artikel 2.

- 139 Sagsøgerens argument om, at Kommissionen ikke havde beføjelse til at vedtage beslutningens artikel 2, må følgelig forkastes.

F — Søgsmålsgrundene og argumenterne vedrørende den konkurrencebegrænsende karakter af den ordning, der er lagt sagsøgeren til last

Sammendrag af parternes argumentation

- 140 Sagsøgeren har for det første gjort gældende, at beslutningens artikel 2 er i strid med begrundelsespligten i henhold til traktatens artikel 15, stk. 1, idet konstateringen af, at der foreligger en forbindelse mellem den adfærd, som foreholdes sagsøgeren, og de overtrædelser, der er begået af sagsøgerens medlemmer, og som opregnes i beslutningens artikel 1, indebærer, at sagsøgeren har deltaget i disse overtrædelser. Denne antagelse finder imidlertid ingen støtte i beslutningens betragtninger.
- 141 For det andet har sagsøgeren anført, at organisationen under den administrative procedure ikke fik adgang til at udtale sig om aktiviteterne i Poutrelles-udvalget (med undtagelse af »Traverso-metoden«), selv om disse aktiviteter ifølge beslutningens artikel 2 har en forbindelse med den overtrædelse, der gøres gældende mod sagsøgeren. Kommissionen har dermed tilsidesat sagsøgerens ret til kontradiktion.
- 142 For det tredje finder sagsøgeren, at Kommissionen med urette i beslutningens betragtning 317 har antaget, at en organisation kan overtræde traktatens artikel 65, stk. 1, ved at deltage i en overtrædelse, der er begået af tredjemænd, nemlig organisationens medlemmer.

- 143 For det fjerde har sagsøgeren fremført en række argumenter om, at den udveksling af oplysninger, den kritiseres for, hverken havde til formål eller til følge at begrænse den normale konkurrence i traktatens artikel 65, stk. 1's forstand.
- 144 I denne henseende har sagsøgeren for det første gjort gældende, at den adfærd, den kritiseres for, ikke havde til *formål* at begrænse konkurrencen og følgelig ikke »tilsigtede« en sådan begrænsning. Det er ikke tilstrækkeligt til, at traktatens artikel 65 finder anvendelse, at en sådan begrænsning i det konkrete tilfælde synes at være den blotte *virkning* af den påtalte adfærd (jf. beslutningens betragtning 283), eller at denne *vil kunne* frembringe en sådan virkning (jf. beslutningens betragtning 281). Verbet »tendre à« på fransk, som er det eneste autentiske sprog for EKSF-traktaten, henviser til formålet med den omtvistede adfærd, ligesom ordet »abzielen«, der findes i den tyske oversættelse af traktaten.
- 145 I nærværende sag finder sagsøgeren, at den påstående vedtagelses formål — som er at opnå en større gennemsigtighed på markedet ved hjælp af en udveksling af oplysninger — ikke kan betegnes som konkurrencebegrænsende.
- 146 Under alle omstændigheder har udvekslingen af oplysninger om leverancerne ikke medført nogen som helst form for konkurrencebegrænsninger.
- 147 Efter den fortolkning af beslutningen, der ligger nærmest, fandt Kommissionen, at der forelå en sådan begrænsende virkning, fordi informationsudvekslingsordningen efter dens opfattelse muliggjorde eller lettede den senere samordning af virksomhedernes økonomiske adfærd ved fastsættelsen af priser og opdeling af markeder. Denne argumentation er efter sagsøgerens opfattelse ikke tilstrækkelig som grundlag for at betragte den nævnte ordning som en konkurrencebegrænsning. Kommissionen burde tværtimod have påvist, at ordningen i sig selv begrænsede de deltagende virksomheders frihed til at handle uafhængigt og selvstændigt.

- 148 Selv om beslutningen fortolkes således, at informationsudvekslingen udgør en selvstændig overtrædelse og ikke en foranstaltning til forberedelse af en sådan overtrædelse, kan det heller ikke lægges til grund, at der foreligger en konkurrencebegrænsende virkning. De pågældende virksomheders handlefrihed blev hverken begrænset som følge af modtagelsen af de pågældende oplysninger eller ved, at de blev videreformidlet.
- 149 De oplysninger, som de deltagende virksomheder *modtog*, gjorde det ikke muligt for dem at få kendskab til den pågældende konkurrents fremtidige adfærd på markedet, for der var tale om oplysninger af ældre dato vedrørende tidligere leveringer, der var foretaget til opfyldelse af aftaler indgået mindst tre og en halv måned (i de fleste tilfælde seks måneder, i visse tilfælde syv måneder og mere) før udsendelsen af de pågældende oplysninger. Under alle omstændigheder udgør kendskabet til en konkurrents fremtidige adfærd på markedet ikke i sig selv en konkurrencebegrænsning, men er tværtimod en konkurrencefremmende faktor, eftersom det gør det lettere for virksomheden at fastlægge sin strategi.
- 150 Selv om forpligtelsen til at *meddele* visse oplysninger kan begrænse de pågældende erhvervsdrivendes handlefrihed, idet de mister den fordel at kunne tage eventuelle konkurrenceprægede initiativer, har den udveksling, der foreholdes sagsøgeren, imidlertid ikke fremkaldt en sådan virkning. Oplysningerne af ældre dato indeholdt ingen oplysning om de forskellige transaktioner, kunderne, priserne, forretningsvilkårene eller andre enkeltheder. De vedrørte mindst otte produktgrupper, der var sammenstillet under betegnelsen »bjælker«. Disse grupper omfatter et stort antal profiler og dimensioner. Efter sagsøgerens opfattelse er produkterne fra de forskellige grupper ikke indbyrdes substituerbare. Det er under disse omstændigheder en urigtig påstand, at udvekslingen af disse oplysninger gjorde det muligt for hver enkelt virksomhed at få kendskab til konkurrenternes adfærd på individuelle markeder (beslutningens betragtning 283).
- 151 Som følge af den i traktatens artikel 60 foreskrevne offentliggørelse af prislisterne og salgsbetingelserne fik den enkelte virksomhed under alle omstændigheder automatisk kendskab til de væsentlige parametre for dens konkurrenters fremtidige transaktioner, idet konkurrencen på EKSF-markederne grundlæggende vedrører prislisterne. Sagsøgeren udleder heraf, at den omtvistede udveksling ikke kunne begrænse den konkurrence, der finder sted efter traktatens bestemmelser.

- 152 Hvad angår de pågældende markeders egenskaber har sagsøgeren gjort gældende, at med mere end 16 producenter i Fællesskabet og med en meget stærk indflydelse fra importen fra tredjelande udviser stålbjælkesektoren ikke en oligopolistisk struktur. Der er ingen solidaritet mellem producenterne, men tværtimod en stærk rivalisering. Sagsøgeren understreger, at den hemmelige konkurrence mellem producenterne er forbudt efter bestemmelserne i traktatens artikel 60. Da traktatens artikel 65 kun beskytter den lovlige konkurrence, er det ikke i strid med denne bestemmelse at hindre en forbudt (hemmelig) konkurrence.
- 153 Det er endvidere uden betydning, hvorvidt disse oplysninger måtte betragtes som »forretningshemmeligheder« (beslutningens betragtning 283). Sådanne hemmeligheder kan i øvrigt efter sagsøgerens opfattelse lovligt afsløres med den pågældendes samtykke.
- 154 Endelig understregede sagsøgeren i retsmødet, at organisationen på tidspunktet for de faktiske omstændigheder selv udsendte to forskellige former for statistiske oplysninger, nemlig dels statistiske oplysninger, der var opdelt på den enkelte virksomhed, og som gik tilbage til begyndelsen af kriseordningen, dels statistiske oplysninger på grundlag af de hurtigt gennemførte undersøgelser, som indeholdt aggregerede tal for de deltagende virksomheder.
- 155 Sagsøgeren har gjort gældende, at det ikke angives klart i beslutningens betragtning 143-146 og 283, hvilken af de to former for statistik, den omhandler. På den ene side henviser Kommissionen her til tal, der blev udsendt to måneder efter det relevante kvartal (præmis 145), hvilket taler for den antagelse, at der var tale om statistiske oplysninger opdelt på den enkelte virksomhed. For det andet nævner den udtrykket »hurtigregistreringer« (betragtning 143), hvilket taler for den antagelse, at der var tale om aggregerede statistiske oplysninger på grundlag af hurtigt gennemførte undersøgelser. Tilsvarende understregede Kommissionen i sit svar af 23. februar 1998 på Rettens spørgsmål, at det for virksomhederne var af interesse at få oplysningerne hurtigt, selv om de oplysninger, der fandtes i de virksomhedsopdelte statistikker, ifølge sagsøgeren også forelå (og undertiden hurtigere) inden for rammerne af kontrolordningen og systemet inden for Walzstahl-Vereinigung, der er beskrevet i beslutningens betragtning 39-60. Det må ud fra disse omstændigheder antages, at Kommissionen i beslutningen sigtede til de aggregerede statistiske oplysninger på grundlag af de hurtigt gennemførte

undersøgelser. Udvekslingen af sådanne aggregerede statistiske oplysninger er imidlertid ikke i strid med traktatens artikel 65 og kunne ikke gøre det lettere at begå de andre overtrædelser, der omhandles i beslutningen.

- 156 Kommissionen har anført, at ordet »forbindelse«, der anvendes i beslutningens artikel 2, ikke betegner, at sagsøgeren deltog i de af virksomhederne udviste former for adfærd, der nævnes i artikel 1. Ordlyden af og opbygningen af de afsnit, der behandler sagsøgerens overtrædelse (betragtning 143-146 og 279-283), viser klart, at Kommissionen tværtimod betragtede den som en selvstændig overtrædelse.
- 157 I virkeligheden henviser udtrykket »forbindelse« til overensstemmelserne mellem de overtrædelser, der er begået af de respektive parter. De af sagsøgeren udarbejdede statistikker vedrørte således det samme produkt (bjælker), næsten de samme virksomheder, den samme optællingsperiode og den samme form for indsamling af oplysninger (oversigter over ordrer og leverancer) som de oplysninger, der blev udvekslet inden for Poutrelles-udvalget (jf. de ovennævnte afsnit i beslutningen). Endvidere havde begge informationsudvekslingordninger de samme virkninger (jf. beslutningens betragtning 283) og det samme formål, nemlig at gøre det muligt for virksomhederne at bevare deres traditionelle handelsstrømme og overvåge gennemførelsen af aftalerne om fastsættelse af priser og opdeling af markederne (se vedrørende dette sidste punkt det interne notat, der citeres i beslutningens betragtning 59).
- 158 For det andet supplerede de af sagsøgeren udsendte oplysninger de oplysninger, der blev udsendt inden for Poutrelles-udvalget (hvilket sagsøgeren og de deltagende virksomheder var vidende om, jf. punkt 273 i meddelelsen af klagepunkter), og bidrog til de overtrædelser, der blev begået af organisationens medlemmer.
- 159 Eftersom markedet for stålbjælker er et oligopolistisk marked med ensartede produkter, havde Kommissionen under alle omstændigheder ret til at påtale den

af sagsøgeren gennemførte udveksling af oplysninger, uafhængigt af enhver forbindelse med de overtrædelser, virksomhederne begik inden for Poutrelles-udvalget.

- 160 I denne forbindelse henviser Kommissionen navnlig til forklaringerne i punkt 272-284 og 470-474 i meddelelsen af klagepunkter. Det fremgår navnlig af meddelelsens punkt 474, at den af sagsøgeren gennemførte informationsudveksling gjorde det muligt for hver enkelt virksomhed »at få kendskab til konkurrenternes tidligere eller nuværende adfærd på individuelle markeder og opbyggede mellem dem en ordning med solidaritet og gensidig indflydelse, som resulterede i, at de samordnede deres økonomiske virksomhed«. Kommissionen har anført, at det er denne samordning, der foreholdes virksomhederne i beslutningens artikel 1. Følgelig er den forbindelse, der er lagt til grund i beslutningens artikel 2, ikke nogen ny omstændighed, som sagsøgeren ikke har kunnet udtale sig om.
- 161 Hvad særligt angår den omtvistede informationsudvekslings karakter af en konkurrencebegrænsning har Kommissionen anført, at de omhandlede oplysninger blev udsendt to måneder efter udløbet af det relevante kvartal. Ved at råde over disse oplysninger, som ikke kan betegnes som rent historiske, blev det muligt for virksomhederne at få kendskab til deres konkurrenters adfærd på markederne i Fællesskabet. Selv om en sådan øget gennemsigtighed principielt kan styrke konkurrencen, forholder det sig anderledes, når der er tale om et oligopolistisk marked som markedet for bjælker. I denne situation forstærker den virksomhedernes indbyrdes kontakt og solidaritet og begrænser intensiteten af konkurrencen. Drøftelser i Poutrelles-udvalget angik i nærværende sag spørgsmålet om at stabilisere de bestående handelsstrømme og forhindre konkurrenterne i at komme ind på de forskellige virksomheders nationale markeder. Takket være kendskabet til deres konkurrenters adfærd var virksomhederne i stand til at afgøre, om de skulle opfordre dem til at ændre adfærd.
- 162 Den påtalte informationsudveksling var endvidere kun til gavn for de deltagende producenter, samtidig med at den fratog deres kunder muligheden for at få fordel af den hemmelige konkurrence, således som der normalt stadig består selv på markeder med en oligopolistisk struktur. Denne argumentation berøres ikke af traktatens artikel 60. Mens den i denne artikel foreskrevne offentliggørelse af

prislisterne gør det muligt ikke blot for konkurrenterne, men også for køberne at skaffe sig oplysninger, var den over for sagsøgeren påtalte udveksling af oplysninger kun til gavn for de førstnævnte.

- 163 Kommissionen har som svar på et spørgsmål fra Retten præciseret, at den omtvistede udveksling havde til formål at lette gennemførelsen af aftalerne om prisfastsættelse og opdeling af markederne og dermed at begå de overtrædelser, der opregnes i litra b), og i andre af de forskellige afsnit i artikel 1, hvilke overtrædelser blev muliggjort af, at virksomhederne kunne anvende de af sagsøgeren meddelte oplysninger. Under hensyn til denne adfærd og i overensstemmelse med det anførte i beslutningens betragtning 283 giver beslutningens artikel 2 udtryk for, at der påhviler sagsøgeren et selvstændigt ansvar for de overtrædelser, som de pågældende virksomheder selv er ansvarlige for ifølge artikel 1.
- 164 Under retsmødet understregede Kommissionen yderligere, stadig for så vidt angår beslutningens artikel 2, at der var en funktionel sammenhæng mellem den nævnte udveksling og Traverso-metoden. Denne sammenhæng er behandlet nærmere i beslutningens betragtning 72 og 74.

Retten's bemærkninger

1. De i beslutningen omhandlede statistikker

- 165 Det fremgår af den af Retten gennemførte bevisoptagelse, at sagsøgeren på tidspunktet for de faktiske omstændigheder udsendte to forskellige typer statistikker. Som det fremgår af beslutningens betragtning 144 og bilag II, udsendte organisationen for det første tallene for ordrer i aggregeret form såvel som tallene vedrørende leverancer, der var opdelt på den enkelte virksomhed og fordelt på medlemsstaternes markeder. Ifølge beslutningens betragtning 145 blev

statistikker vedrørende leverancerne udsendt til de deltagende virksomheder ca. to måneder efter udgangen af det relevante kvartal eller den relevante måned. Det anføres i øvrigt, at udvekslingen mindst går tilbage til 1986.

- 166 For det andet indførte sagsøgeren i januar 1989 en ordning med hurtig udveksling af oplysninger, på grundlag af hvilken de månedlige oplysninger om ordrer og leverancer for de forskellige nationale markeder blev meddelt de deltagende virksomheder i aggregeret form. Kommissionen blev gjort opmærksom på denne ordning med hurtigt udarbejdede statistikker på et møde den 21. marts 1989, og de i denne forbindelse hurtigt tilvejebragte oplysninger blev derefter regelmæssigt fremsendt til Kommissionen inden for rammerne af den overvågningsordning, der blev indført ved den ovennævnte beslutning nr. 2448/88, og som led i forberedelsen af de vejledende programmer i henhold til traktatens artikel 46.
- 167 Det fremgår imidlertid, i modsætning til hvad sagsøgeren har hævdet, klart af beslutningens betragtning 143, 144 og 145 og betragtning 283, når de læses i sammenhæng, at de oplysninger, som organisationen kritiseres for at have udsendt, er oplysningerne vedrørende leverancer, som var opdelt på de enkelte virksomheder og de nationale markeder, hvilket også bekræftes af de dokumenter, der nævnes i beslutningens bilag II. Selv om anvendelsen af betegnelsen »hurtigregistreringer« i beslutningens betragtning 143 kan forvirre, følger det af det anførte, at beslutningen ikke vedrører ordningen med aggregerede statistiske oplysninger vedrørende ordrer og leverancer på grundlag af de hurtigt gennemførte undersøgelser, som med Kommissionens vidende blev indført i 1989, men den i 1986 indførte udveksling af statistiske oplysninger vedrørende leverancer, som var opdelt på den enkelte virksomhed.
- 168 Sagsøgerens argument, der støttes på en modsigelse i beslutningens fremstilling af de faktiske omstændigheder, må følgelig forkastes.

2. Fortolkningen af artikel 2 i beslutningens konklusion

169 Med henblik på bedømmelsen af sagsøgerens øvrige argumenter skal der først foretages en undersøgelse af spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgeren i artikel 2 i beslutningens konklusion beskyldes for en selvstændig overtrædelse af traktatens artikel 65, stk. 1, eller om sagsøgerens adfærd modsat betragtes som en overtrædelse som følge af dens forbindelse med de overtrædelser, de er begået af de virksomheder, der fremstiller bjælker, og som er beskrevet i artikel 1 i beslutningens konklusion.

170 Artikel 2 i beslutningens konklusion lyder som følger:

»Eurofer har overtrådt EKSF-traktatens artikel 65 ved at organisere en udveksling af fortrolige oplysninger i forbindelse med de i artikel 1 nævnte overtrædelser begået af Eurofer's medlemmer.«

171 Det følger af fast retspraksis, at en beslutnings konklusion skal fortolkes i lyset af dens betragtninger (jf. f.eks. Domstolens dom af 15.5.1997, sag C-355/95 P, TWD mod Kommissionen, Sml. I, s. 2549, præmis 21).

172 Beslutningens betragtning 283 lyder som følger:

»Udvekslingen af oplysninger gennem Eurofer havde samme skadelige virkninger for konkurrencen som de informationsudvekslingssystemer, der er redegjort for i det foregående (betragtning 263-272). Eurofer forsynede de virksomheder, der (direkte eller indirekte) var medlemmer af Eurofer, med oplysninger om leverancer fra deres konkurrenter. Udvekslingen af disse oplysninger, som normalt betragtes som forretningshæmmeligheder, gjorde det muligt for hver enkelt virksomhed at få kendskab til konkurrenternes adfærd på individuelle markeder. Denne udveksling af oplysninger resulterede dermed i, at de normale

risici forbundet med konkurrence blev erstattet med et praktisk samarbejde, og at konkurrencevilkårene blev ændret i forhold til dem, der gør sig gældende på et normalt marked. En sådan adfærd er i strid med EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1.«

- 173 Det fremgår klart af beslutningens betragtning 283, at sagsøgerens udsendelse af de omtvistede oplysninger efter Kommissionens opfattelse udgør en selvstændig overtrædelse af traktatens artikel 65, stk. 1, uafhængigt af den forbindelse, som denne informationsudveksling måtte have haft med de andre overtrædelser, der er gjort gældende over for de deltagende virksomheder.
- 174 Denne fortolkning er endvidere i overensstemmelse med punkt 474 i meddelelsen af klagepunkter, hvori Kommissionen har anført følgende:

»Udvekslingen af oplysninger gennem Eurofer havde samme skadelige virkninger for konkurrencen som de informationsudvekslingssystemer, der er redegjort for i det foregående (jf. punkt 435-456). Eurofer forsynede de virksomheder, der direkte eller indirekte var medlemmer af Eurofer, med oplysninger om indgåede ordrer og leverancer fra deres konkurrenter. Udvekslingen af disse oplysninger, som normalt betragtes som forretningshemmeligheder, gjorde det muligt for hver enkelt virksomhed at få kendskab til konkurrenternes tidligere eller nuværende adfærd på individuelle markeder og indførte en indbyrdes ordning med solidaritet og gensidig påvirkning, som medførte, at de samordnede deres økonomiske aktiviteter. Denne udveksling af oplysninger resulterede dermed i, at de normale risici forbundet med konkurrence blev erstattet med et praktisk samarbejde, og at konkurrencevilkårene blev ændret i forhold til dem, der gør sig gældende på et normalt marked. En sådan adfærd er i strid med EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1.«

- 175 Det fremgår heraf for det første, at Kommissionen altid har ment, at informationsudvekslingen, som er foreholdt sagsøgeren, udgjorde en selvstændig overtrædelse af traktatens artikel 65, stk. 1, og for det andet, at sagsøgeren under den administrative procedure var i stand til at udtale sig om dette spørgsmål.

176 Hvad angår betydningen af ordene »i forbindelse med de i artikel 1 nævnte overtrædelser begået af Eurofer's medlemmer« fremgår det af selve ordlyden, at denne sætning ikke kan fortolkes således, at sagsøgerens udsendelse af de omtvistede oplysninger alene er betragtet som en overtrædelse på grund af en angivelig sammenhæng mellem denne udveksling og de andre overtrædelser, der er begået af organisationens medlemmer og opregnet i beslutningens artikel 1. En sådan fortolkning ville i øvrigt være i modstrid med beslutningens betragtning 283.

177 Det skal dog bemærkes, at det i beslutningens betragtning 317, andet afsnit, anføres:

»I denne sag bidrog Eurofer til, at medlemsvirksomhederne kunne overtræde EKSF-traktatens artikel 65, idet organisationen deltog i udvekslingen af nogle af de nødvendige, fortrolige oplysninger. Da disse medlemmer imidlertid allerede pålægges bøder for de pågældende overtrædelser, herunder udvekslingen af fortrolige oplysninger i forbindelse med fastsættelsen af priser og opdelingen af markeder, mener Kommissionen ikke, at det er nødvendigt at pålægge dem yderligere bøder for deres organisations adfærd.«

178 Selv om formuleringen af beslutningens artikel 2 ikke er et mønster på klarhed, konkluderer Retten på grundlag af formuleringen, at denne bestemmelse, fortolket i lyset af beslutningens betragtninger, fastslår i) at udvekslingen af fortrolige oplysninger gennem Eurofer som sådan udgjorde en overtrædelse af artikel 65, stk. 1, og ii) at der består en forbindelse mellem denne udveksling af oplysninger og de andre overtrædelser, der er opregnet i beslutningens artikel 1.

179 I lyset af disse præciserende bemærkninger må Retten forkaste sagsøgerens argument om, at Kommissionen kritiserer organisationen for den blotte deltagelse i overtrædelser begået af tredjemænd. Som Retten netop har fastslået, beskyldes sagsøgeren i beslutningen for en selvstændig overtrædelse af traktatens artikel 65, stk. 1, som den selv har begået ved at gennemføre den omtvistede udveksling af oplysninger.

180 Det følger af det anførte, at lovligheden af artikel 2 i beslutningens konklusion afhænger af dels, om den af sagsøgeren gennemførte informationsudveksling som sådan udgør en selvstændig overtrædelse af traktatens artikel 65, stk. 1, og dels af, om der var en forbindelse mellem denne informationsudveksling og de andre overtrædelser, der er opregnet i beslutningens artikel 1. Retten skal undersøge disse to spørgsmål hver for sig.

3. Spørgsmålet, om den af sagsøgeren gennemførte udveksling af oplysninger udgør en selvstændig overtrædelse af traktatens artikel 65, stk. 1

181 I udtalelse 1/61 af 13. december 1961 (Sml. 1954-1964, s. 265, org. ref.: Rec. s. 505) understregede Domstolen, at formålet med traktatens artikel 4, litra d), er at forhindre, at virksomhederne ved hjælp af restriktive fremgangsmåder opnår en stilling, der gør det muligt for dem at opdele eller udnytte markederne. Dette forbud, der er gennemført ved traktatens artikel 65, stk. 1, er ifølge Domstolen uden undtagelse og karakteristisk for den ved traktaten indførte ordning (org. ref.: Rec., på s. 519). I øvrigt har Domstolen i dom af 15. juli 1964 (sag 66/63, Nederlandene mod Den Høje Myndighed, Sml. 1954-1964, s. 525, org. ref.: Rec. s. 1047, på s. 1076 og 1077) fastslået, at den i traktaten tilsigtede konkurrence er udtryk for den styrke og de strategier, som uafhængige og rivaliserende økonomiske enheder har på markedet.

182 Det er i nærværende sag ubestridt, at sagsøgeren efter kriseperiodens slutning den 30. juni 1988 fortsatte med at tilrettelægge og styre en informationsudvekslingsordning, der senest var indført i 1986 i forbindelse med den dagældende ordning med »I- og i-kvoter« (jf. præmis 7 ovenfor). Inden for rammerne af denne ordning forsynede sagsøgeren stålbjælkeproducenterne med statistiske oplysninger vedrørende de leverancer, som deres konkurrenter foretog på de vigtigste markeder i Fællesskabet, opdelt på den enkelte virksomhed og medlemsstat. Disse statistiske oplysninger blev udsendt ca. to måneder efter udgangen af det relevante kvartal eller den relevante måned.

183 Ifølge beslutningens betragtning 283 var denne informationsudveksling i strid med traktatens artikel 65, stk. 1, idet »udvekslingen af disse oplysninger, som normalt betragtes som forretningshemmeligheder, gjorde det muligt for hver

enkelt virksomhed at få kendskab til konkurrenternes adfærd på individuelle markeder. Denne udveksling af oplysninger resulterede dermed i, at de normale risici forbundet med konkurrence blev erstattet med et praktisk samarbejde, og at konkurrencevilkårene blev ændret i forhold til dem, der gør sig gældende på et normalt marked. En sådan adfærd er i strid med EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1 «.

184 Kommissionen har endvidere anført, at den af sagsøgeren gennemførte informationsudveksling havde de samme skadelige virkninger for konkurrencen som de informationsudvekslingsordninger, der var organiseret af Poutrelles-udvalget, og som er beskrevet i beslutningens betragtning 263-272, inden for hvis rammer de deltagende virksomheder indbyrdes udvekslede statistiske oplysninger om ordrer og leverancer, der ligeledes var opdelt på den enkelte virksomhed og det enkelte nationale marked, og som blev drøftet inden for Poutrelles-udvalget (jf. beslutningens betragtning 39-46). I forbindelse med denne såkaldte »monitoring-ordning« blev der hver uge udsendt ajourførte tal om ordrerne, og tallene vedrørende leverancerne blev udsendt mindre end tre måneder efter udgangen af det relevante kvartal (beslutningens betragtning 267).

185 Det er rigtigt, at den af sagsøgeren gennemførte informationsudveksling til forskel fra den monitoring, der blev gennemført af Poutrelles-udvalget, ikke vedrørte de statistiske oplysninger vedrørende ordrer, der var opdelt på den enkelte virksomhed og det enkelte land, men udelukkende udvekslingen af leverancestatistikker, der var opdelt på den enkelte virksomhed og det enkelte land.

186 Det skal imidlertid for det første bemærkes, at de pågældende leverancestatistikker normalt betragtes som strengt fortrolige, således som Kommissionen har fastslået i beslutningens betragtning 283. Anderledes end hævdet af sagsøgeren finder Retten, at sådanne oplysninger, der viser deltagernes aktuelle markedsandele, og som ikke er offentligt tilgængelige, efter selve deres art er fortrolige oplysninger.

- 187 For det andet var den omtvistede informationsudveksling alene begrænset til de producenter, som deltog i ordningen, med udelukkelse af forbrugerne og andre konkurrenter.
- 188 For det tredje vedrørte den omtvistede udveksling ensartede produkter (jf. beslutningens betragtning nr. 269), således at konkurrencen på grundlag af produkternes egenskaber kun spillede en begrænset rolle. Der er intet holdepunkt i sagsakterne for at antage, at det, således som anført af sagsøgeren, havde været nødvendigt med mere detaljerede oplysninger om produkternes art eller om kundernes identitet for at tilfredsstille deltagerens interesse i at få kendskab til deres konkurrenters stilling på markedet.
- 189 For det fjerde konstaterer Retten, at ni af de virksomheder, der havde deltaget i den omtvistede informationsudveksling (nemlig TradeARBED, Peine-Salzgitter, Thyssen, Unimétal, Cockerill-Sambre, Ferdofin, Ensidesa, Saerstahl og British Steel), i 1989 dækkede ca. 60% af det beregnede forbrug (beslutningens betragtning 19). Når der foreligger en sådan struktur på markedet, som i modsætning til sagsøgerens anbringender har en oligopolistisk karakter, og som i sig selv kan begrænse konkurrencen, er det så meget mere nødvendigt at beskytte virksomhedernes beslutningsfrihed såvel som den resterende konkurrence.
- 190 For det femte gjorde de omtvistede oplysninger det i nærværende sag navnlig muligt for de deltagende virksomheder at få et meget nøje kendskab til hver af deres konkurrenters markedsandele og navnlig kendskab til, i hvilket omfang hver af disse foretog leverancer uden for virksomhedens »traditionelle marked«.
- 191 Den omstændighed, at den omtvistede ordning senest blev indført i 1986 i forbindelse med den kvotaordning, som sagsøgeren dengang administrerede, viser faktisk, at ordningen oprindeligt havde til formål at kontrollere overholdelsen af de kvoter, der var tildelt hver af de deltagende virksomheder, i en situation hvor Kommissionen fulgte en politik vedrørende stabilisering af de »traditionelle

handelsstrømme« (jf. præmis 7 ovenfor). Den omstændighed, at den omtvistede udveksling fortsatte efter kvotaordningens ophør den 30. juni 1988 (jf. dokument nr. 3482 og 3483), gjorde det muligt for virksomhederne at kontrollere, i hvilket omfang hver enkelt af dem fortsat respekterede de traditionelle markeder, der var grundlaget for kvotaordningen. En sådan informationsudveksling førte i sagens natur til at opretholde afskærmningen af markederne med henvisning til de traditionelle handelsstrømme.

- 192 For det sjette fandt den omtvistede informationsudveksling sted på et tidspunkt, hvor der i den pågældende industrigren fandtes et forum, nemlig Poutrelles-udvalget, hvor de deltagende virksomheder mødtes regelmæssigt for bl.a. at drøfte de deltagende virksomheders gensidige indtrængen på de forskellige nationale markeder, således som det fremgår af beslutningens betragtning 49-60. Under disse drøftelser henviste virksomhederne regelmæssigt til tal fra tidligere perioder (betragtning 51, 53, 57 og 58), idet de herom anvendte udtrykket »sædvanlige leveringsmønstre« (betragtning 57). Der blev endvidere fremsat trusler på grund af en adfærd, der blev betragtet som urimelig (betragtning 58), og de kritiserede virksomheder forsøgte ved flere lejligheder at forklare deres adfærd (betragtning 52 og 56).
- 193 Selv om Kommissionen ikke specielt har angivet, at de drøftelser, der omtales i beslutningens betragtning 44-60, blev ført såvel på grundlag af de tal, der fremkom i forbindelse med den af Poutrelles-udvalget gennemførte monitoring-ordning, som på grundlag af den af sagsøgeren administrerede informationsudveksling, skal Retten i denne forbindelse som eksempel anføre, at leveringstallene for de to første kvartaler i 1989, som sagsøgeren udsendte (dokument nr. 3162 og 3163), er identiske med de tal, der nævnes for disse to kvartaler i den tabel, der omtales i beslutningens betragtning 55 (dokument nr. 1864), og som Peine-Salgitter sendte til British Steel i begyndelsen af marts 1990, hvori der findes en håndskreven besked fra Peine-Salgitter, der lyder som følger: »Ifølge disse tal er jeg bange for, at British Steel plc ikke har noget til gode.«
- 194 For det syvende, og i modsætning til hvad sagsøgeren har påstået, havde de pågældende oplysninger, som under alle omstændigheder blev udsendt mindre end tre måneder efter det relevante kvartal, en aktualitet, der var tilstrækkelig til, at de pågældende virksomheder kunne følge udviklingen af deres konkurrenters markedsandele og i givet fald reagere herpå.

- 195 Det følger af det anførte, at de oplysninger, som virksomhederne modtog som led i den omtvistede ordning, var egnet til mærkbart at påvirke deres adfærd, såvel fordi den enkelte virksomhed vidste, at den nøje blev overvåget af konkurrenterne, som fordi den selv om fornødent kunne gribe ind over for disses adfærd på grundlag af forholdsvist aktuelle oplysninger vedrørende leverancerne.
- 196 Følgelig havde den omtvistede informationsudvekslingsordning til formål at hindre, begrænse eller fordreje den normale konkurrence i traktatens artikel 65, stk. 1's forstand, idet den gjorde det muligt for de deltagende producenter at erstatte de normale risici i konkurrencen med et praktisk samarbejde.
- 197 Det fremgår tillige af det anførte, at den adfærd, som sagsøgeren kritiseres for, ikke er omfattet af afsnit II, punkt 1, i meddelelsen fra 1968, som efter sine egne ord ikke finder anvendelse på udveksling af oplysninger, som begrænser deltagerens handlefrihed eller kan fremme en samordnet adfærd på markedet. I øvrigt er der i nærværende sag tale om en udveksling af individuelle oplysninger på et oligopolistisk marked for ensartede produkter, hvormed det tilsigtedes at opdele markederne på grundlag af de traditionelle handelsstrømme.
- 198 For så vidt som sagsøgeren som begrundelse for den omtvistede ordning har henvist til traktatens artikel 60, kan organisationens argumentation ikke tiltrædes. For det første vedrører denne bestemmelse kun prisområdet og angår ikke oplysninger om de markedsførte mængder. For det andet skal den offentliggørelse af priserne, der foreskrives i traktatens artikel 60, stk. 2, bl.a. være til gavn for forbrugerne (jf. navnlig Domstolens dom af 21.12.1954, sag 1/54, Frankrig mod Den Høje Myndighed, Sml. 1954-1964, s. 1, org. ref.: Rec. s. 7, på s. 23), hvorimod det alene var de deltagende producenter, der havde gavn af de omtvistede ordninger. Traktatens artikel 47 hjemler heller ikke, lige så lidt som artikel 46, mulighed for, at Kommissionen offentliggør oplysninger om virksomhedernes konkurrencemæssige adfærd vedrørende mængderne, som blot er til fordel for producenterne. Af de samme grunde kan sagsøgeren ikke påberåbe sig et almindeligt princip om transparens inden for EKSF-traktaten, da der i nærværende sag er tale om fortrolige oplysninger, som efter selve deres art udgør forretningshemmeligheder.

- 199 For så vidt angår de anbringender, der støttes på traktatens artikel 5, 46, 47 og 48 og på beslutning nr. 2448/88, og hvorefter det er nødvendigt at udveksle oplysninger som led i samarbejdet med Kommissionen, må det fastslås, at der i disse bestemmelser ikke findes nogen som helst udtrykkelig hjemmel for en udveksling af oplysninger mellem virksomheder som den i nærværende sag omhandlede. Spørgsmålet om, hvorvidt GD III ved sin adfærd stiltiende gav tilladelse til en sådan udveksling, vil blive behandlet i afsnit G nedenfor.
- 200 Med dette forbehold, og når navnlig henses til traktatens grundlæggende princip om, at den i traktaten omhandlede konkurrence består i, at økonomisk uafhængige og konkurrerende enheder frit udfolder deres kræfter og strategier på markedet (dommen i sagen Nederlandene mod Den Høje Myndighed, org. ref.: Rec., på s. 1076 og 1077), finder Retten, at Kommissionen ikke har begået en retlig fejl ved i beslutningens betragtning 271 at henvise til nogle beslutninger, som den har vedtaget på EF-traktatens område vedrørende oligopolistiske markeder. Hvad særlig angår beslutning 92/157/EØF af 17. februar 1992 om en procedure i henhold til EØF-traktatens artikel 85 (IV/31.370 og 31.446 — UK Agricultural Tractor Registration Exchange) (EFT L 68, s. 19) skal der mindes om, at såvel Retten som Domstolen har fastslået, at på et stærkt koncentreret oligopolistisk marked kan en udveksling af oplysninger om markedet gøre det muligt for virksomhederne at få kendskab til deres konkurrenters placering på markedet og deres forretningsstrategi, hvilket mærkbart vil begrænse den konkurrence, der findes mellem de erhvervsdrivende (Rettens dom i sagen Deere mod Kommissionen, præmis 51, og Domstolens dom af 28.5.1998, sag C-7/95 P, Deere mod Kommissionen, Sml. I, s. 3111, præmis 88, 89 og 90).
- 201 Retten finder i øvrigt, at Kommissionen i beslutningens betragtning 279-283 i tilstrækkeligt omfang har begrundet sin opfattelse, hvorefter den omtvistede ordning var i strid med den normale konkurrence.
- 202 Det fremgår i det hele af det anførte, at sagsøgerens anbringender vedrørende den omtvistede informationsudveksling som en selvstændig overtrædelse af traktatens artikel 65, stk. 1, i det hele må forkastes, med forbehold af Rettens konstateringer i afsnit G nedenfor.

4. Forbindelsen mellem den af sagsøgeren gennemførte informationsudveksling og de i beslutningens artikel 1 opregnede overtrædelser

- 203 Retten har allerede fastslået, at den af sagsøgeren gennemførte informationsudveksling ikke udgør en overtrædelse på grund af dens angivelige forbindelse med de overtrædelser, der blev begået af organisationens medlemmer, og som opregnes i beslutningens artikel 1, idet udvekslingen udgør en selvstændig overtrædelse af traktatens artikel 65, stk. 1.
- 204 Det må imidlertid også fastslås, at den af sagsøgeren gennemførte informationsudveksling fandt sted sideløbende med den udveksling af oplysninger om ordrer og leverancer, der blev gennemført af Poutrelles-udvalget, og vedrørte de samme virksomheder. Den omtvistede informationsudveksling fandt også sted i den periode, der i beslutningens artikel 1 er angivet for de forskellige overtrædelser. Det står således fast, at den nævnte udveksling fandt sted i forbindelse med overtrædelser af videre omfang, således som det er beskrevet i beslutningen.
- 205 Under disse omstændigheder finder Retten, at ordene »i forbindelse med de i artikel 1 nævnte overtrædelser begået af Eurofer's medlemmer« skal fortolkes som en subsidiær betragtning, hvormed Kommissionen blot fastslog, at den omtvistede informationsudveksling, som sagsøgeren havde gennemført, var en del af et større hele af overtrædelser, som beslutningens adressater blev kritiseret for, uden at sagsøgeren blev beskyldt for at have deltaget i de andre påtalte overtrædelser.
- 206 Når henses til denne konstaterings subsidiære karakter, var Kommissionen ikke forpligtet til at anføre en yderligere begrundelse.
- 207 Det står endvidere fast, at sagsøgeren som adressat for meddelelsen af klagepunkter under den administrative procedure fik adgang til at udtale sig om alle de faktiske omstændigheder vedrørende informationsudvekslingen, som er det eneste forhold, sagsøgeren beskyldes for.

- 208 Følgelig må hele sagsøgerens argumentation forkastes, for så vidt som Kommissionen herved kritiseres for i beslutningens artikel 2 at have fastslået, at den af sagsøgeren gennemførte udveksling af fortrolige oplysninger havde forbindelse med de andre overtrædelser, der nævnes i artikel 1.

[...]

Påstanden om annullation af beslutningens artikel 3

Sammendrag af sagsøgerens argumentation

- 220 Sagsøgeren har gjort gældende, at den forpligtelse, som organisationen pålægges i beslutningens artikel 3 til at bringe den i artikel 2 påtalte overtrædelse til ophør, til at undlade at gentage eller fortsætte nogen af de deri angivne handlinger og til at undlade at træffe foranstaltninger med tilsvarende virkning, er i strid med traktatens artikel 65, stk. 5. Denne bestemmelse, som er den eneste mulige hjemmel for udstedelse af forbud af denne art, vedrører kun virksomhederne og ikke organisationerne.
- 221 Sagsøgeren har endvidere gjort gældende, at det klagepunkt om manglende begrundelse, som den har fremført over for beslutningens artikel 2, også gælder beslutningens artikel 3. Det er på grundlag af denne bestemmelse ikke muligt at fastslå, om det forbud, den indeholder, for så vidt angår sagsøgeren vedrører en aktivitet inden for den ordning, som organisationen selv har indført, eller en aktivitet, der har forbindelse med Poutrelles-udvalgets virksomhed eller med andre konkurrencebegrænsninger, der svarer til dem, virksomhederne kritiseres for i beslutningen.

- 222 Hertil kommer, at forpligtelsen til at undlade at træffe »foranstaltninger med tilsvarende virkning« ikke er tilstrækkelig begrundet. Eftersom der ikke gives en præcis definition af de elementer, der udgør en sådan foranstaltning, forbyder beslutningens artikel 3 i sidste ende en hvilken som helst form for konkurrencebegrænsning og er dermed ikke i overensstemmelse med formålet med påbud om at ophøre med eller undlade handlinger, nemlig at konkretisere adressaternes forpligtelser.

Rettens bemærkninger

- 223 Retten har allerede fastslået, at en virksomhedsorganisation som sagsøgeren kan overtræde traktatens artikel 65, stk. 1, og at Kommissionen er berettiget til at konstatere en sådan overtrædelse på grundlag af traktatens artikel 65, stk. 4.
- 224 I øvrigt bemærkes, at for så vidt som Kommissionen i beslutningens artikel 3 har pålagt sagsøgeren at bringe de i artikel 2 påtalte former for adfærd til ophør og undlade at gentage eller fortsætte dem, har den blot angivet de konsekvenser, der med hensyn til sagsøgerens fremtidige adfærd følger af ulovlighedskonstateringen i artikel 2 (jf. herved Domstolens dom af 31.3.1993, forenede sager C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 og C-125/85 — C-129/85, Ahlström Osaakeyhtiö m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 1307, præmis 184).
- 225 Med hensyn til rækkevidden af beslutningens artikel 3 fremgår det af Rettens tidligere konstatationer, at bestemmelsen vedrører den informationsudveksling, som sagsøgeren gennemførte, og som er beskrevet i beslutningens betragtning 143-146 og 279-283.
- 226 For så vidt angår forbuddet mod »at træffe foranstaltninger med tilsvarende virkning« bemærkes, at dette er rent deklaratorisk, for det ses at have til formål at forhindre, at virksomhederne gentager den adfærd, hvis ulovlighed er blevet fastslået (Rettens dom af 27.10.1994, sag T-34/92, Fiatagri og New Holland Ford

mod Kommissionen, Sml. II, s. 905, præmis 39). Under alle omstændigheder har Kommissionen ret til at gribe ind over for eventuelle senere overtrædelser med hjemmel i artikel 65 i traktaten selv (jf. dommen i sagen Fiatagri og New Holland Ford mod Kommissionen, præmis 39).

- 227 Retten finder i øvrigt, at dette pålæg er tilstrækkeligt klart, eftersom beslutningens begrundelse i betragtning 143-146 og 279-283 angiver de omstændigheder, på grundlag af hvilke Kommissionen anser den i artikel 2 påtalte adfærd for at være ulovlig (jf. Domstolens dom af 17.9.1985, forenede sager 25/84 og 26/84, Ford mod Kommissionen, Sml. s. 2725, præmis 42, og dommen i sagen Fiatagri og New Holland Ford mod Kommissionen, præmis 39).
- 228 Påstanden om annullation af artikel 3 i beslutningens konklusion må følgelig forkastes.

Sagens omkostninger

- 229 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgeren har tabt sagen, og Kommissionen har nedlagt påstand om omkostninger, bør sagsøgeren pålægges at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Anden Udvidede Afdeling)

- 1) Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber frifindes.
- 2) Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.

Bellamy

Potocki

Pirrung

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 11. marts 1999.

H. Jung

Justitssekretær

C.W. Bellamy

Afdelingsformand